

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ СУДАЛГААНЫ ҮНДСЭН ТАЙЛАН 2002-2003

2002 оны 10 сараас 2003 оны 9 сарыг дуусталх
хугацаанд улирлаар явуулсан
Ажиллах Хүчний Судалгааны нэгдсэн тайлан

Улаанбаатар
2004

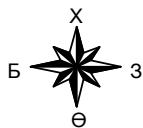
Товчилсон үгийн жагсаалт

ҮСГ	Үндэсний Статистикийн Газар
ҮТС	Үндэсний Тооцооны Систем
АХС	Ажиллах Хүчний Судалгаа
АХБ	Азийн Хөгжлийн Банк
АХОТ	Ажиллах хүчний оролцооны түвшин
НҮБ	Нэгдсэн үндэсний байгууллага
ОУХБ	Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллага
ХХХС	Хүүхдийн хөдөлмөрийн хавсарга судалгаа
ХХУОУХ	Хүүхдийн хөдөлмөрийг устгах олон улсын хөтөлбөр
ХАОСТ	Хүн ам, орон сууцны тооллого
ХАНСГ	Хүн ам, нийгмийн статистикийн газар
ХЭА	Хөдөлмөр эрхлэлтийн алба
ТАШН	Түүврийн анхан шатны нэгж
ТХШН	Түүврийн хоёр дахь шатны нэгж
ТББ	Төрийн бус байгууллага
IMPS	Integrated Microcomputer Processing System (Мэдээлэл боловсруулах нэгдсэн систем)

Судалгааг явуулж мэдээлэл цуглуулсан хугацаа

Судалгааны 1 дүгээр улирал	2002 оны 10, 11, 12 сар
Судалгааны 2 дугаар улирал	2003 оны 1, 2, 3 сар
Судалгааны 3 дугаар улирал	2003 оны 4, 5, 6 сар
Судалгааны 4 дүгээр улирал	2003 оны 7, 8, 9 сар

МОНГОЛ УЛСЫН ГАЗРЫН ЗУРАГ, БҮСЭЭР

- & **Аймгийн төв**
- Бүсүүд**
- Баруун
 - Хангай
 - Зүүн
 - Улаанбаатар
 - Төв

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ СУДАЛГААНЫ НЭГДСЭН ТАЙЛАН

(2002 оны 10-р сараас 2003 оны 9-р сар)

Бүлэг 1. ЕРӨНХИЙ ТОЙМ

Нийтлэг зүйл

1.1 Монгол Улсад анх удаа Ажиллах Хүчний Судалгаа (АХС) -г түүврийн аргаар явуулж, хүн амын ажил эрхлэлт, ажилгүйдлийн үзүүлэлтүүдийг улирлаар тооцсон үр дүнг танилцуулж байна.

1.2 АХС-г ажиллах хүчний улирлын хэлбэлзлийг судлах зорилгоор 2002-2003 оны 4 улирлыг хамруулан хоёр шатлалт, санамсаргүй түүврийн аргыг ашигласан нь Улсын Их Хурлаас баталсан бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалын дагуу Улаанбаатар хот болон 4 бүс нутгаар (хот, хөдөөгөөр) бүлэглэлт хийж, нийт 9 бүлгээр үр дүнг тооцох боломжтой болсон юм. Судалгааны нэг улиралд 3,200 өрх, нийт 12,000 гаруй өрхийн гишүүдийг түүвэрлэн сонгосон нь ажиллах хүчний үндсэн үзүүлэлтүүдийг жилийн дөрвөн улирлаар статистикийн аргачлалаар бодитой тооцоход хангалттай түүврийн хэмжээ байв. Хүн амын дийлэнх нь мал аж ахуй болон газар тариалангийн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй нөхцөл байдлыг харгалзан үзэж ажиллах хүчний талаарх мэдээллийг судалгааны өмнөх сүүлийн 7 хоног буюу “**тухайн үеийн идэвхи**”, сүүлийн 12 сар буюу “**байнгын идэвхи**”-ийн аргачлал, тодорхойлолтоор цуглуулав.

1.3 Судалгаанд нийт 12,800 өрх сонгогдсоноос 12,787 өрх судалгаанд хамрагдаж, хамрагдалтын түвшин 99,9 хувьтай гарав. Судалгаанд нийтдээ 49,948 хүн хамрагдаж асуулганд хариулсан.

1.4 Судалгааны мэдээллийг 2002 оны 10 дугаар сараас 2003 оны 9 дүгээр сарыг дуусталх хугацаанд 4 улирлаар цуглуулав. Судалгааны эхний буюу 1 дүгээр улиралд 2002 оны 10-12-р сар, судалгааны 2 дугаар улиралд 2003 оны 1-3-р сар, судалгааны 3 дугаар улиралд 2003 оны 4-6-р сар, харин судалгааны сүүлийн буюу 4 дүгээр улиралд 2003 оны 7-9-р сарууд хамрагдсан болно.

Тайлангийн бүтэц

1.5 Тайлангийн бүтцийг танилцуулбал **Бүлэг 2-т** судалгааны аргачлал, зохион байгуулалтын талаар, **Бүлэг 3-т** Монголын хүн ам зүйн гол үзүүлэлтүүдийг, **Бүлэг 4-т** хүн амын сүүлийн 7 хоногт эрхэлсэн үйл ажиллагаа буюу эдийн засгийн болон эдийн засгийн

бус үйл ажиллагаан дахь оролцоо, **Бүлэг 5-д** сүүлийн 7 хоногийн байдлаар ажиллах хүчний үзүүлэлтүүдийг тооцсоныг, **Бүлэг 6-д** хүн амын ажил эрхлэлтийг эдийн засгийн салбар, ажил мэргэжлийн ангиллаар болон бүрэн бус ажил эрхлэлт, давхар ажил эрхлэлтийг тооцсоныг, **Бүлэг 7-д** ажилгүйдлийг нарийвчлан тооцож, гол үр дүнг танилцуулсныг, **Бүлэг 8-д** хүн амын байнгын идэвхитэй, идэвхигүй байдлыг сүүлийн 7 хоногийн буюу тухайн үеийн идэвхийн байдалтай харьцуулсан үзүүлэлтүүдийг, **Бүлэг 9-д** албан бус секторын тодорхойлолт болон албан бус сектор дахь хөдөлмөр эрхлэлтийг сүүлийн 7 хоногийн байдлаар тооцон байршил, насны бүлэг, ажил мэргэжлээр харуулсныг, **Бүлэг 10-д** хүүхдийн эдийн засгийн идэвхи, хүүхдийн хөдөлмөрийн талаар, **Бүлэг 11-д** ажиллах хүчний үндсэн үзүүлэлтүүдийг 4 улирлаар тооцож, ажиллах хүчний улирлын хэлбэлзлийн үр дүнг, **Бүлэг 12-д** улсын хэмжээнд болон бүс нутаг, хот, хөдөөгийн түвшинд ажиллах хүчний хэд хэдэн үзүүлэлтээр түүврийн алдааг тооцсоныг тус тус танилцуулав.

1.6 Энэ тайлангийн дүнг ашиглах, бусад судалгаа, тоо мэдээтэй харьцуулахдаа Судалгааны аргачлал, зохион байгуулалт гэсэн 2-р бүлэг дэх судалгааны хамрах хүрээ болон Хавсралт 2-д танилцуулсан ойлголт, тодорхойлолтыг ашиглах нь зүйтэй.

СУДАЛГААНЫ ТОВЧ ДҮН

Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд

1.7 2002-2003 оны АХС-ны түүврийн тархаалтын тооцоогоор 6 сараас дээш хугацаагаар өрхөөс гадуур амьдарч буй иргэдийг оруулаад Монгол Улсын нийт хүн ам 2.4 сая байв. Энэ тооцоонд дотуур байр, эмнэлэг, цэргийн хуаран, засан хүмүүжүүлэх газар зэрэг нийтийн байранд байгаа хүмүүсийг хамруулаагүй болно.

1.8 Хүн амын 30.9 хувийг 0-14 насны хүүхэд, 65.3 хувийг 15-64 насны, 3.8 хувийг 65 ба түүнээс дээш насны хүмүүс эзэлж байлаа. *15 хүртэлх насны хүн ам болон 65, түүнээс дээш насны хүн амын нийлбэрийг 15-64 насны хүн амд харьцуулсан дүнгээр илэрхийлэгддэг хүн ам зүйн ачаалал нь 53,3 хувьтай байна.*

1.9 Монголын эмэгтэй хүн амын тоо эрэгтэй хүн амынхаас илүү байна. 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэй хүний тоо буюу хүйсийн харьцаа улсын хэмжээнд 98.5 хувь, хотод 95.8 хувьтай байна. Харин хөдөөд 101.9 хувь буюу эрэгтэйчүүдийн тоо эмэгтэйчүүдийнхээс илүү байна.

1.10 15 ба түүнээс дээш насны нийт хүн амын 56.2 хувь нь гэрлэсэн, 33.3 хувь нь огт гэрлээгүй, 6.7 хувь нь бэлбэсэн байна. Эрэгтэйчүүдтэй харьцуулахад бэлбэсэн

эмэгтэйчүүдийн тоо улсын хэмжээнд өндөр байгаа бөгөөд ийм дүр төрх хот, хөдөөд төстэй байна.

1.11 Судалгааны дүнгээр улсын хэмжээнд нийт 568,800 өрх байгаа бөгөөд өрхийн ам бүлийн дундаж тоо 4.2 байна. Хот, суурин газар болон Улаанбаатар хотын өрхийн ам бүлийн дундаж тоо нь бусад 4 бүс нутгаас харьцангуй доогуур байна. Өрхийн ам бүлийн дундаж тоонд 6 сараас дээш хугацаагаар эзгүй байгаа өрхийн гишүүдийг оруулж тооцсон бөгөөд өрхийн ам бүлийн дундаж тоо бүс нутгаар 3.9(Улаанбаатар хот) - 4.8(Баруун бүс) –ын хооронд хэлбэлзэж байна (Хүснэгт 15-ыг үзнэ үү).

1.12 Манай улсын нийт өрхийн 16.4 хувь нь эмэгтэй тэргүүлэгчтэй өрх байна. *Эмэгтэй тэргүүлэгчтэй өрхийн ам бүлийн тоо цөөхөн*, нэг ам бүлтэй хоёр өрхийн нэг, 2 ам бүлтэй гурван өрхийн нэгийг нь эмэгтэйчүүд тэргүүлж байна.

1.13 Судалгааны түүврийн тархаалтаар 7-19 насны 689,800 хүүхдийн 79.0 хувь буюу 545,500 нь сургуульд суралцаж байна. Эдгээр насны эрэгтэй хүүхдүүдийн 76.7 хувь нь, эмэгтэй хүүхдүүдийн 81.6 хувь нь сургуульд хамрагджээ. Бүх насанд эмэгтэй хүүхдийн сургуульд хамрагдалтын түвшин эрэгтэй хүүхдийнхээс өндөр байна. Хөдөөгийн хөвгүүдийн сургуульд хамрагдалт 10 насандаа охидынхоос 4 пунктээр доогуур байсан бол 16 насанд энэ ялгаа 14 пункт болж өсчээ.

1.14 Бичиг үсгийн мэдлэгийн хувь өндөр, хүн амын (15 ба түүнээс дээш насны) 97.0 хувь нь бичиг үсэгт тайлагдсан байна. Эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн бичиг үсгийн мэдлэгийн түвшин хот, хөдөөд аль алинд нь ойролцоо байна.

Тухайн үеийн эдийн засгийн идэвхитэй болон идэвхигүй хүн ам

1.15 Ажиллах хүч буюу 15 ба түүнээс дээш насны эдийн засгийн идэвхитэй хүн амын тоо судалгааны дүнг тархаасан тооцоогоор 1,004,800 байгаагаас 52.1 хувь нь буюу 523,500 нь эрэгтэй, 47.9 хувь буюу 481,300 нь эмэгтэйчүүд байна. Эдийн засгийн идэвхитэй хүн амыг ажил эрхэлж байгаа болон ажилгүй, ажил хайж буй хүмүүс бүрдүүлдэг. Ажиллах хүч дөрвөн улирлаар бага зэрэг хэлбэлзсэн нь түүврийн алдааны тооцооноос хамааралтай байж болох юм.

1.16 Ажиллах хүчний оролцооны түвшин /АХОТ/-г хөдөлмөрийн насны нийт хүн амд эдийн засгийн идэвхитэй хүн амын эзлэх хувиар тодорхойлдог. АХОТ нь улсын хэмжээнд 65.3 хувь, хотод 56,0 хувь байгаа бөгөөд харин хөдөөд үүнээс нэлээд өндөр 76,0 хувьтай байна.

Хот, суурин газарт сургуульд хамрагдалтын түвшин хөдөө орон нутгийнхаас өндөр байгаатай холбоотой юм.

1.17 15 ба түүнээс дээш насны 1,539,200 хүний 34.7 хувь буюу 534,400 нь эдийн засгийн идэвхигүй бүлэглэлд багтаж байгаагийн 227,400 нь эрэгтэйчүүд, 307,000 нь эмэгтэйчүүд байна. Эдийн засгийн идэвхигүй хүн амаас 207,000 нь суралцаж байгаа, 152,000 нь өндөр настан, тэтгэврийнхэн, 54,300 нь гэрийн ажилтай, 27,000 нь тахир дутуу хүмүүс, 24,500 нь хүүхэд асарч байгаа ба 15,300 нь өвчтэй, 11,800 нь ажил хийхийг хүсээгүй, 5,900 нь хөдөлмөрийн нас хүрээгүй буюу 15 настай, бусад шалтгаантай 36,600 хүн байна.

Хүснэгт 1. 15 ба түүнээс дээш насны хүн амын эдийн засгийн идэвхи, хүйс, улирлаар

Эдийн засгийн байдал	Судалгааны хугацаанд	1-р улирал	2-р улирал	3-р улирал	4-р улирал
	2002.X-2003.IX	X – XII сар	I – III сар	IV – VI сар	VII-IX сар
Ажиллах хүч	1,004,800	1,002,600	986,800	1,020,000	1,014,100
Эрэгтэй	523,500	527,700	514,500	526,800	525,900
Эмэгтэй	481,300	474,900	472,300	493,200	488,200
АХОТ, %	65.3	66.6	65.1	64.9	65.0
Эрэгтэй	69.7	72.2	69.4	68.9	68.7
Эмэгтэй	61.1	61.4	60.9	61.0	61.4
АХОТ, %					
Хот	56.4	59.9	55.8	55.3	55.1
Хөдөө	76.3	75.1	77.1	76.8	76.8
Эдийн засгийн идэвхигүй хүн ам	534,400	502,200	529,300	552,400	546,100

1.18 Судалгаагаар 1 дүгээр улиралд эдийн засгийн идэвхигүй хүн амын тоо 502,200 байснаа 3 дугаар улиралд 552,400 болсны шалтгаан нь нэг талаас ажиллах хүчний эрэлт хэрэгцээний улирлын өөрчлөлт нөгөө талаас тооцооны түүврийн алдаатай холбоотой юм.

1.19 Хөдөө орон нутагт эдийн засгийн идэвхи өндөр байгаа нь хөдөөгийн тухайн үеийн эдийн засгийн идэвхигүй хүн амын тоог багасгажээ. Өөрөөр хэлбэл хөдөө орон нутгийн эдийн засгийн идэвхигүй хүн амын тоо хот, суурин газрын эдийн засгийн идэвхигүй хүн амын хагаст нь ч хүрэхгүй доогуур байна. Хөдөө орон нутагт АХОТ хотынхоос өндөр байгаа нь өрхийн аж ахуйд суурилсан нүүдлийн мал аж ахуйн онцлог, мөн сургууль боловсролын үйлчилгээний хүртээмж харьцангуй бага байдагтай холбоотой байж болох юм.

Тухайн үед ажил эрхэлсэн хүн ам

1.20 Тухайн үед ажил эрхэлсэн нийт 897,100 хүн байгаагийн дотор 34,600 нь өөрийн гэр орондоо түр эзгүй байгаа гишүүд байна.

1.21 Тухайн үед ажил эрхэлсэн хүн амын тооцоог хийхдээ сургуулийн дотуур байр, цэргийн хуаран, эмнэлэг зэрэг нийтийн байранд амьдрагчдыг хамруулаагүй. Хүн ам орон, сууцны 2000 оны тооллогоор 779.1 мянган хүн ажил эрхэлж байна гэж тоологдсон бол 2003 оны Ажил эрхлэлтийн жилийн тайлангаар 926.5 мянган хүн ажил эрхэлж байна гэсэн дүн гарчээ.

Улирлын хэлбэлзэл

1.22 Судалгааны 1 дүгээр улиралд 822,300 хүн ажил хийсэн бол 4 дүгээр улирал буюу 7-9-р сард энэ тоо 83,700-гаар өсч, 906,000-д хүрсэн нь хөдөө орон нутагт ажил эрхэлсэн хүний тоо нэмэгдсэнтэй холбоотой. Хүснэгт 2-оос харахад судалгааны 1 дүгээр улиралд хөдөө орон нутагт 428,600 хүн ажиллаж байсан бол 4 дүгээр улиралд 510,100 болж нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 2. 15 ба түүнээс дээш насны хүн амын ажил эрхлэлт, сонгосон үзүүлэлтүүдээр, улирлаар

Сонгосон үзүүлэлтүүд	Судалгааны	1-р	2-р	3-р	4-р
	хугацаанд	улирал	улирал	улирал	улирал
	2002.X-2003.IX	X - XII	I - III	IV - VI	VII-IX
Тухайн үеийн ажиллагчдын тоо	862,500	822,300	838,700	885,600	906,000
Эрэгтэй	448,900	433,900	435,000	455,900	471,000
Эмэгтэй	413,600	388,400	403,700	429,700	435,000
Хот	392,300	393,700	384,700	393,500	395,900
Хөдөө	470,200	428,600	454,000	492,100	510,100
Эдийн засгийн үйл ажиллагааны үндсэн салбараар					
Хөдөө аж ахуй	402,700	363,300	382,100	424,500	445,400
Үйлдвэрлэл	102,900	106,300	102,800	98,100	104,100
Үйлчилгээ	356,900	352,700	353,800	363,000	356,500
Ажил эрхлэлтийн байдлаар					
Гэрээгээр ажиллагч	338,600	350,000	343,400	339,400	321,800
Ажил олгогч	5,500	5,400	6,100	5,600	5,000
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	303,400	271,600	276,100	313,900	350,500
Өрхийн бизнест цалин хөлсгүй оролцогч	215,000	195,300	213,100	226,700	228,700
Давхар ажил эрхлэлт - бүгд	23,900	24,700	21,100	24,000	27,200
Эрэгтэй	14,600	14,100	13,400	14,100	17,600
Эмэгтэй	16,300	10,800	13,900	17,800	24,300
Бүрэн бус ажил эрхлэлт -бүгд	58,200	78,500	53,100	58,900	42,400
Эрэгтэй	34,400	46,100	30,700	37,000	23,900
Эмэгтэй	23,800	32,400	22,400	21,900	18,500

1.23 Тухайн үед ажил эрхэлсэн нийт хүн амын 46.7 хувь буюу 402,700 /үүний 216,500 нь эрэгтэй, 186,200 нь эмэгтэй/ хүн хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуйн салбарт ажиллажээ.

1.24 Судалгааны 1 болон 4 дүгээр улирлын хооронд хөдөө аж ахуйн салбарт ажил эрхэлсэн хүн амын тоо 82 мянгаар нэмэгдэж байгаа нь судалгааны 4 дүгээр улирал буюу 7-9-р саруудад манай орны хувьд хөдөө аж ахуйн салбар дахь эдийн засгийн үйл ажиллагаа

(мал аж ахуй, газар тариалан, ойн аж ахуйн холбогдолтой) өргөжих таатай боломж бүрдэж, өвлийн улирлаас зун, намрын улирлын хүн амын ажил эрхлэлтийн хэлбэлзэл их байгааг харуулж байна. Хүснэгт 2-оос харахад үйлдвэрлэл, үйлчилгээний салбарт ажил эрхлэлтийн улирлын хэлбэлзэл нэг их ажиглагдахгүй байна.

1.25 Ажил эрхэлсэн хүн амыг ажил мэргэжлийн ангиллаар авч үзэхэд нийт ажиллагчдын 45.0 хувь буюу 392,000 нь хөдөө аж ахуйн ажилчид, 12.0 хувь буюу 103,300 нь мэргэжилтэн, 3.9 хувь буюу 33,300 нь хууль тогтоогч, удирдах ажилтан болон менежер байна.

1.26 Тухайн үеийн ажиллагчдын 39,3 хувийг гэрээгээр ажиллагчид, 35,0 хувийг хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид, 24,8 хувийг өрхийн бизнест цалин хөлсгүй оролцогчид эзэлж байна. Хоршооллын гишүүд болон ажил олгогчид дөнгөж 0.2- 0,6 хувийг эзэлж байна. Тухайн үед өрхийн бизнест цалин хөлсгүй оролцогчдын ихэнх нь буюу 61.3 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

1.27 Нийт ажил эрхлэгчдийн дөнгөж 3.0 хувь нь давхар ажил хийжээ. Давхар ажил хийх эрэлт хэрэгцээ улирлаар бараг хэлбэлзэхгүй байгаа бөгөөд судалгааны 2 дугаар улиралд 21,100 хүн, 4 дүгээр улиралд 27,200 хүн давхар ажил эрхэлсний дээр хоёр хүн тутмын *нэг нь хөдөө аж ахуйн болон үйлчилгээ, худалдаа наймааны ажил хийжээ.*

1.28 Эндээс харахад давхар ажил эрхлэх эрэлт хэрэгцээ, бололцоо хязгаарлагдмал байгаа бөгөөд ажил эрхлэлтээс олох орлогыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд анхаарах нь зүйтэй. Гэхдээ ажиллах хүчний нийлүүлэлт эрэлтээсээ их хэмжээгээр давж байгаа нөхцөлд давхар ажил хөдөлмөр эрхлүүлэх замаар нэг хүний орлогыг нэмэгдүүлэхээс илүү бүх нийтийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжиж нийт хүний орлогыг нэмэгдүүлэх бодлого зохистой байдаг тал бий.

1.29 Тухайн хугацаанд нэмэлт ажил хайж байгаа болон нэмэгдэл ажил эрхлэх боломжтой гэсэн 58,200 хүн байна. Ийм ажил хийж буй 100 хүний долоо нь л нэмэлт ажил хийх боломжтой, тийм хүсэлтэй байгаа юм. Эдгээр хүний 18,000 нь буюу гурван хүн тутмын нэг нь хөдөлмөрийн болон иргэний гэрээгээр ажиллагчид байна.

Ажил эрхлээгүй хүн ам

1.30 Судалгааны дүнг тархаасан тооцоогоор 142,300 хүн ажил эрхлээгүй байгаагийн 74,600 нь эрэгтэй, 67,700 нь эмэгтэйчүүд байна. Судалгааны хугацаанд ажилгүйдлийн түвшин 14.2 хувьтай байгаа бөгөөд хүйсээр задлан харвал эрэгтэйчүүдийн ажилгүйдлийн түвшин 14.2 хувь, эмэгтэйчүүдийнх 14.1 хувь байна (Хүснэгт 3-ыг харна уу). Хүн ам, орон

сууцны 2000 оны улсын тооллогоор ажилгүйчүүдийн тоо 164,900 байсан бөгөөд ажилгүйдлийн түвшин улсын дунджаар 17.5 хувь байв.

1.31 Ажил эрхлээгүй хүн амын тоо хот, хөдөөгөөр ялгаатай байна. Ажил эрхлээгүй хүн амаар тооцсон ажилгүйдлийн түвшин хот, суурин газарт өндөр байгаа бөгөөд эрэгтэйчүүдийн хувьд 19.3 хувь, эмэгтэйчүүдийн хувьд 18.1 хувь байгаа бол харин хөдөө орон нутагт энэ үзүүлэлт 9,7 болон 10,3 хувьтай байна.

1.32 Ажиллах хүчний эрэлт, хэрэгцээ улирлаар хэлбэлзэж байгаатай холбоотойгоор ажилгүйдлийн түвшин судалгааны 1 дүгээр улиралд 18.0 хувьтай байснаа 4 дүгээр улиралд /7-9 саруудад/ буурч 10,7 хувь болсон байна.

Хүснэгт 3. 15 ба түүнээс дээш насны хүн амын ажилгүйдэл, сонгосон үзүүлэлтүүдээр, улирлаар

Сонгосон үзүүлэлтүүд	Судалгааны хугацаанд	1-р улирал	2-р улирал	3-р улирал	4-р улирал
Ажилгүйчүүдийн тоо	142,300	180,300	148,100	134,400	108,100
Эрэгтэй	74,600	93,800	79,500	70,900	54,900
Эмэгтэй	67,700	86,500	68,600	63,500	53,200
Ажилгүйдлийн түвшин, %	14.2	18.0	15.0	13.2	10.7
Эрэгтэй	14.2	17.8	15.4	13.5	10.4
Эмэгтэй	14.1	18.2	14.5	12.9	10.9
Хот	18.7	22.0	19.4	18.3	15.1
Хөдөө	10.0	14.0	10.8	8.6	6.9

1.33 Ажил эрхлээгүй хүн амыг насны бүтцээр нь харахад ихэвчлэн залуу хүмүүс, ялангуяа ажиллах хүчний эгнээнд шинээр элсэн орогчид ажилгүйдэлд илүү өртөж байна. Нийт ажил эрхлээгүй хүн амын 57.4 хувь нь 15-34 насныхан, 18.4 хувь нь ажиллах хүчинд шинээр элсэн орсон 20-24 насныхан байв.

1.34 Таван ажил эрхлээгүй хүний бараг гурав нь 1 сар хүртэлх хугацаанд ажилгүй байсан байна. Ажил эрхлээгүй хүн амын 22.8 хувь буюу бараг дөрөвний нэг нь 3 болон түүнээс дээш жилийн хугацаагаар ажил хийгээгүй байна.

1.35 Судалгааны тархаалтын тооцоогоор нийт ажилгүйчүүдийн дөрвөн хүний нэг нь тусгай мэргэжлийн дунд/бүрэн бус дээд/-аас дээш боловсролтой хүмүүс байна. Ажилгүй хүн амын ердөө 9.0 хувь нь боловсролгүй буюу бага боловсрол эзэмшсэн хүмүүс байна.

1.36 Ажил эрхлээгүй хүмүүсээс ямар ажил хийхийг хүсч байна гэсэн асуулт асууж, үр дүнг тооцон үзэхэд ажлын байр болон ажил хийх хүсэлтэй хүмүүсийн сонирхол, сонголт хоёрын хооронд зөрүү их байна. Ажиллах хүчний 47.0 хувийг шингээж байгаа хөдөө аж ахуйн

салбарт ажилгүйчүүдийн зөвхөн 4.1 хувь нь ажил хийхийг хүсч байгаа нь хүмүүсийн боловсролын түвшин нэмэгдэж, тэдний хүсэл, эрмэлзэл өөрчлөгдсөнийг илтгэсэн байна.

1.37 Арван хүний нэг нь хууль тогтоогч, удирдах ажилтан, менежер болон мэргэжилтэн хийх ажил мэргэжлийг сонирхож байхад, бараг таван хүний нэг нь үйлчилгээ, худалдаа эрхлэх ажил хайсан байна. Ажил хайсан эрэгтэй хүмүүсийн 61.2 хувь нь үйлдвэр, худалдааны ажилтан, машин тоног, төхөөрөмжийн операторч, угсрагчийн ажил хайжээ. Эндээс харахад дийлэнх ажлын байрыг хангаж буй ХАА-н салбарт ажлын орон тоо гарлаа ч энэ нь ажиллах хүчний эгнээнд шинээр элсэн орогчдын сонирхол, эрмэлзэлтэй нийцэхгүй байх төлөвтэй байна.

Байнгын идэвхитэй хүн ам

1.38 Ажиллах хүчний эрэлт хэрэгцээ, хангамжийн талаар илүү дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй болохын тулд хүн амын эдийн засгийн идэвхийг сүүлийн 12 сараар хэмжиж тооцов. Эдийн засагт хөдөө аж ахуй, албан бус сектор зонхилж, ажил эрхлэлт нь улирлын чанартай хэлбэлзэж буй нөхцөлд эдийн засгийн идэвхийг сүүлийн 12 сараар хэмжиж тооцох нь ажил эрхлэлтийн байдлыг бодитойгоор тодорхойлоход нэн чухал ач холбогдолтой арга юм.

1.39 Сүүлийн 12 сарын байдлаар буюу байнгын идэвхитэй хүн амын ойлголт, аргачлалаар авч үзвэл ажилтай болон ажилгүй хүн амын тоо буурсан нь эдийн засгийн байнгын идэвхигүй хүн амын тоог нэмэгдэхэд хүргэжээ.

1.40 Эдийн засгийн байнгын идэвхитэй хүн амын ойлголт, аргачлалаар тооцсон АХОТ 61.2 хувь болж, тухайн үеийн эдийн засгийн идэвхийг тооцсон түвшингээс 4 пунктээр доогуур гарч байна.

1.41 Тухайн үеийн эдийн засгийн идэвхитэй 862,500 хүн ажилтай гэж тооцогдсон бол байнгын идэвхитэй хүн амын тоо бага зэрэг буурч 856,600 болсон. Харин ажил эрхлээгүй хүн амын тоо үлэмж буурч, тухайн үеийн эдийн засгийн идэвхийн аргачлалаар 14.2 хувьтай байсан ажилгүйдлийн түвшин байнгын эдийн засгийн идэвхийн аргачлалаар 9.0 хувьтай байна. (Хүснэгт 4-ийг харна уу).

1.42 Судалгааны 1 дүгээр улиралд ажилгүйчүүдийн тоо 119,100 байсан бол 4 дүгээр улиралд 61,900 болж буурчээ. Судалгааны 4 дүгээр улиралын дүн нь тухайн үеийн идэвхийн аргачлалаар ажилгүй гэж тодорхойлогдсон 108,100 хүний 57.0 хувьтай л тэнцэж байгаа юм.

1.43 Тухайн үеийн болон байнгын эдийн засгийн идэвхийг хооронд нь харьцуулан үзэхэд дийлэнх хүмүүсийн хувьд өөрчлөлт ороогүй байна. Тухайлбал, тухайн үеийн эдийн засгийн идэвхийн аргачлалаар 142,300 хүн ажилгүй гэж тодорхойлогдсон бол эдийн засгийн байнгын идэвхийн аргачлалаар эдгээр хүмүүсийн 73,200 хүнийг ажилгүй, 10,700 хүнийг ажилтай, 58,400 хүнийг эдийн засгийн идэвхигүй гэж тодорхойлсон байна.

Хүснэгт 4. Байнгын идэвхитэй 15 ба түүнээс насны хүн амын ажил эрхлэлт, сонгосон үзүүлэлтүүдээр, улирлаар

	Судалгааны хугацаанд	1-р улирал	2-р улирал	3-р улирал	4-р улирал
Байнгын идэвхитэй хүн амын тоо	941,500	946,300	914,600	959,800	948,900
Ажиллагчид	856,600	827,200	836,000	877,600	887,000
Ажилгүйчүүд	84,900	119,100	78,600	82,200	61,900
Байнгын идэвхигүй хүн амын тоо	597,800	558,500	601,500	612,600	611,300
Байнгын идэвхитэй хүн амын АХОТ, %	61.2	62.9	60.3	61	60.8
Эрэгтэй	65.5	68.7	64.1	65.2	64.5
Эмэгтэй	57.0	57.4	56.7	57.1	57.2
Байнгын идэвхитэй хүн амын ажилгүйдлийн түвшин, %	9.0	12.6	8.6	8.6	6.5
Эрэгтэй	9.2	12.7	8.6	9.2	6.4
Эмэгтэй	8.8	12.4	8.6	7.9	6.6
Ажиллагчдын тоо, эдийн засгийн үйл ажиллагааны үндсэн салбараар					
Хөдөө аж ахуй	396,800	365,100	381,900	416,800	426,900
Үйлдвэрлэл	103,500	108,900	103,300	98,300	103,300
Үйлчилгээ	356,300	353,200	350,800	362,500	356,800
Ажиллагчдын тоо, ажил эрхлэлтийн байдлаар					
Гэрээгээр ажиллагч	340,400	354,200	343,700	338,000	325,900
Ажил олгогч	8,100	12,200	7,900	7,100	4,900
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	281,400	232,700	246,400	306,900	339,400
Өрхийн бизнест цалин хөлсгүй оролцогч	226,700	228,100	238,000	225,600	216,800

1.44 Эдийн засгийн байнгын идэвхийн аргачлалаар буюу сүүлийн 12 сарын ажил эрхлэлт болон ажилгүйдлийн улирлын хэлбэлзэл тухайн үеийн эдийн засгийн идэвхийн аргачлалтай буюу сүүлийн 7 хоногийнхтой харьцуулахад бага байна. Сүүлийн 7 хоногт ажил эрхлэгчдийн тоо судалгааны 1-4 дүгээр улирлын хооронд 83,700-аар хэлбэлзэж байсан бол сүүлийн 12 сард ажил эрхлэгчдийнх 59,800 байна. Ажил эрхлээгүй хүн амын хэлбэлзэл ч гэсэн сүүлийн 7 хоногийнхтой харьцуулахад (72,200) доогуур (57,200) байна.

Тухайн үеийн эдийн засгийн үйл ажиллагаа

1.45 15 ба түүнээс дээш насны 800,500 хүн судалгааны өмнөх сүүлийн 7 хоногт ажил хийсэн буюу эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлжээ. Судалгааны 1 дүгээр улиралд эдийн

засгийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн хүний тоо 748,200 байснаа 2 дугаар улиралд нэмэгдэн 761,700 болж, 4 дүгээр улиралд бүр өсч 856,200 болжээ (5-р хүснэгтийг харна уу). Ийнхүү өвөл, зуны улирлын хооронд эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн хүмүүсийн тоо 108,000 хүнээр буюу 14.4 хувиар өсчээ.

1.46 Эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн хүний тоо өсөхөд цалин хөлстэй ажил хамааралгүй байгаа бөгөөд харин ч цалин хөлстэй ажил эрхлэгчдийн тоо судалгааны 4 дүгээр улиралд буурсан байна. ХАА-н салбараас бусад салбарт хувиараа хөдөлмөр эрхэлж буй хүмүүсийн тоо судалгааны 1 болон 4 дүгээр улирлын хооронд 12,600 хүнээр нэмэгдсэн. Гэхдээ түүний нийт дүнд эзлэх хувийн жин нь бага зэрэг буурсан байна.

Хүснэгт 5. Сүүлийн 7 хоногт эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн 15 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо, дүнд эзлэх хувь, улирлаар

	Судалгааны хугацаанд	1-р улирал	2-р улирал	3-р улирал	4-р улирал
Цалин хөлстэй ажил	297,900	309,700	299,500	302,300	279,800
Хөдөө аж ахуй	385,900	326,100	355,900	420,900	445,600
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	135,000	138,000	119,600	133,700	147,600
Нийт	800,500	748,200	761,700	838,900	856,200
Цалин хөлстэй ажил	37.2	41.4	39.3	36.0	32.7
Хөдөө аж ахуй	48.2	43.6	46.7	50.2	52.0
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	16.9	18.4	15.7	15.9	17.2
Нийт	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

1.47 Судалгааны 4 дүгээр улиралд ХАА-н салбарт эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн хүний эзлэх хувь судалгааны 1 дүгээр улиралтай харьцуулахад 8.4 пунктээр өсч 52.0 хувь болсон нь энэ салбарын эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн хүний тоо 119,500 хүнээр нэмэгдсэнийг харуулж байна.

1.48 15 ба түүнээс дээш насны эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүс долоо хоногт дунджаар 45.7 цагийг эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд зарцуулжээ (Хүснэгт 6-г харна уу). Долоо хоногт эдийн засгийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан дундаж цагийн улирлын хэлбэлзэл бага байна. Судалгааны 1 дүгээр улиралд хамгийн бага буюу 44.2 цаг, 3 дугаар улиралд хамгийн их буюу 47.3 цаг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 6. Сүүлийн 7 хоногт эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд зарцуулсан дундаж цаг, улирлаар

	Судалгааны хугацаанд	1-р улирал	2-р улирал	3-р улирал	4-р улирал
Эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн хүний тоо	800,500	748,200	761,700	838,900	856,200
7 хоногт зарцуулсан дундаж цаг	45.7	44.2	45.1	47.3	45.9

1.49 Эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд зарцуулсан дундаж цаг 20-54 насны бүх бүлэгт онцын ялгаагүй, долоо хоногт 44.8-47.8 цагийн хооронд хэлбэлзэж байна.

1.50 Хөдөөгийн хүн амтай харьцуулахад хотын хүн ам долоо хоногт 2 цагаар илүү ямар нэгэн эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлсэн байна. Долоо хоногт эмэгтэйчүүд дунджаар 42.3 цаг ямар нэгэн эдийн засгийн үйл ажиллагаа эрхэлжээ.

Эдийн засгийн бус үйл ажиллагаа

1.51 Судалгааны хугацаанд 15 ба түүнээс дээш насны хүн амын 92.0 хувь буюу 1.419 мянган хүн хоол унд хийх, гэр орон цэвэрлэх, хүүхэд, өндөр настан, өвчтөн асрах зэрэг эдийн засгийн бус үйл ажиллагааг эрхэлжээ. Эдгээр хүмүүсийн 667,800 нь эрэгтэй, 751,400 нь эмэгтэйчүүд байна. Эдийн засгийн бус үйл ажиллагаанд эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдээс илүүтэй оролцож байна.

1.52 Долоо хоногт эдийн засгийн бус үйл ажиллагаа эрхлэхэд улсын хэмжээнд дунджаар 25 цаг зарцуулсан байна (7-р хүснэгтийг харна уу). Эрэгтэйчүүд долоо хоногт дунджаар 17.5 цаг, эмэгтэйчүүд 31.8 цаг зарцуулжээ. Энэ нь цалин хөлсгүй ажилд эмэгтэйчүүд илүү олон цаг зарцуулж, жэндериин тэгш бус байдал үүссэнийг харуулав.

Хүснэгт 7. Сүүлийн 7 хоногт эдийн засгийн бус үйл ажиллагаа эрхлэхэд зарцуулсан дундаж цаг, улирлаар

	Судалгааны хугацаанд	1-р улирал	2-р улирал	3-р улирал	4-р улирал
Эдийн засгийн бус үйл ажиллагаа эрхэлсэн хүний тоо	1,419,200	1,379,700	1,399,500	1,442,900	1,451,300
7 хоногт зарцуулсан дундаж цаг	25.0	29.9	25.0	23.5	22.2

1.53 Өвлийн улиралд буюу 10-12-р саруудад өөрөөр хэлбэл судалгааны 1 дүгээр улиралд эдийн засгийн бус үйл ажиллагааг 1,379,700 хүн эрхэлж байсан бол намрын улирал буюу 7-9-р сард буюу судалгааны 4 дүгээр улиралд энэ тоо 71,600 хүнээр нэмэгдэж 1,451,300 болжээ. Ийнхүү ийм үйл ажиллагаа эрхэлсэн хүний тоо өвлийн улиралд хамгийн бага байсан ба дулааны улиралд өсч зун, намрын улиралд хамгийн их болсон байна.

1.54 Өвлийн цагт эдийн засгийн бус үйл ажиллагаа эрхлэхэд долоо хоногт дунджаар 29.9 цаг зарцуулсан бол хавар нь 25 цаг, зун, намар 22.2 цаг болж багассан нь энэ улиралд эдийн засгийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан цаг нэмэгддэгтэй холбоотой.

Албан бус сектор

1.55 Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, хувиараа эрхлэх аж ахуй, нөхөрлөлд ажиллаж буй хүмүүсийн 125,100 нь хөдөө аж ахуйн бус салбарт үндсэн ажил мэргэжлээрээ ажил эрхэлж байна. Үүнээс 114,500 нь орон тооны бус ажилчинтай буюу 1-4 ажилчинтай аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллаж байна.

1.56 Орон тооны бус ажилчинтай буюу 1-4 ажилчинтай хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, хувиараа эрхлэх аж ахуй, нөхөрлөлд давхар ажил хийж буй хүмүүсийг албан бус секторт хамруулав. Энэ бүлэгт хамрагдах хүмүүсийн тоо 11,500 байна.

1.57 Албан бус секторт нийтдээ 126,000 хүн үндсэн болон давхар ажил эрхэлж байгаагийн 113,700 нь хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид, 11,200 нь хувиараа эрхлэх аж ахуйд, 1,100 нь нөхөрлөлд ажиллаж байна. Үндсэн болон давхар ажил эрхлэгчдийн 70.9 хувь буюу 89,300 нь хот, суурин газарт, 29.1 хувь буюу 36,700 нь хөдөө орон нутагт байна. Албан бус секторт үндсэн болон давхар ажил эрхэлсэн хүмүүсийн 55.2 хувь буюу 69,600 нь эрэгтэй, 44.8 хувь буюу 56,400 нь эмэгтэйчүүд байна

1.58 Албан бус секторт ажил эрхлэгчдийн 44.9 хувь буюу 56,600 нь үйлчилгээ, дэлгүүр, зах зээл дээр худалдаа, наймааны чиглэлээр, 34.8 хувь буюу 43,900 нь үйлдвэр, худалдааны ажилтан болон машин, тоног төхөөрөмжийн оператор, угсрагчаар ажилласан байна. Энэ 2 ажил мэргэжлийн чиглэлээр ажиллагчид албан бус секторт ажиллагчдын 80.0 орчим хувийг бүрдүүлж байна.

Хүснэгт 8. Сүүлийн 7 хоногт албан бус секторт ажилласан хүн амын тоо, байгууллагын төрөл, үндсэн болон давхар ажил эрхлэлтийн байдал, хүйсээр

		Бүгд		Албан бус сектор			
		Тоо	%	Эрэгтэй		Эмэгтэй	
				Тоо	%	Тоо	%
	Бүгд	126,000	100.0	69,500	55.2	56,400	44.8
ХАА-н бус	Үндсэн ажил	114,500	100.0	62,500	54.6	52,000	45.4
	Давхар ажил	11,500	100.0	7,100	61.5	4,400	38.5
ХЭАА	Үндсэн ажил	10,600	100.0	5,200	49.6	5,400	50.4
	Давхар ажил	600	100.0	400	69.0	200	31.0
Нөхөрлөл	Үндсэн ажил	900	100.0	400	46.0	500	54.0
	Давхар ажил	200	100.0	100	49.9	100	50.1
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	Үндсэн ажил	103,000	100.0	56,900	55.2	46,100	44.8
	Давхар ажил	10,700	100.0	6,600	61.3	4,100	38.7

1.59 Албан бус секторт ажиллагчдын 13,500 нь дээд боловсролтой, 17,400 нь тусгай мэргэжлийн дунд/бүрэн бус дээд боловсролтой, 11,500 нь техник мэргэжлийн анхан шатны,

46,500 нь бүрэн дунд, 29,200 нь бүрэн бус дунд, 6,400 нь бага боловсролтой, 1,500 нь боловсролгүй хүмүүс байна. Харин арван хүн тутмын гурав нь бүрэн бус дунд болон түүнээс доош боловсролтой хүмүүс байна.

Хүүхдийн эдийн засгийн идэвхи

1.60 Судалгааны дүнг тархаасан тооцоогоор 5-17 насны 679,000 хүүхэд байгаагийн 347,600 нь эрэгтэй, 331,400 нь эмэгтэй байна. Эдгээрээс 507,200 нь сургуульд суралцаж байна.

1.61 5-17 насны 171,200 хүүхэд /үүний 94,400 нь эрэгтэй, 76,800 нь эмэгтэй/ сургуульд суралцахгүй байгаагийн дотор 64.3 хувь буюу 110,100 нь сургуулийн өмнөх насны хүүхдүүд байна.

1.62 Сургуулийн насны хүүхдүүдээс өрхийн орлогод хувь нэмэр оруулах, мөн гэр орныхоо ажилд туслах зорилгоор 24,000, ном сурах бичиг, сургуулийн дүрэмт хувцас зэрэг сургалтын зардлыг төлөх чадваргүй гэсэн шалтгаанаар 8,300 хүүхэд сургууль завсарджээ. Өвчтэй, тахир дутуугийн улмаас сургуульд яваагүй гэж хариулсан хүүхдүүд 8,400, сургууль хол, сурах сонирхолгүй гэж хариулсан 14,100 хүүхэд, бусад шалтгаанаар сургууль завсардсан 6,300 хүүхэд байна.

1.63 5-17 насны 73,500 хүүхэд эдийн засгийн идэвхитэй байгаагийн 44,600 нь эрэгтэй, 28,900 нь эмэгтэй байна. Эдгээрийн 10,000 хүүхэд нь хот, суурин газарт, 63,500 нь хөдөө орон нутагт амьдарч байна.

1.64 Эдийн засгийн идэвхитэй 73,500 хүүхдээс 68,600 хүүхэд нь ажил эрхэлж, 4,900 хүүхэд нь ажил хайж байна. Ажил эрхэлж байгаа хүүхдүүдийн 41,900 нь эрэгтэй, 26,700 нь эмэгтэй хүүхдүүд байна. Эрэгтэй хүүхдүүд эмэгтэй хүүхдээс илүү олноороо ажил эрхэлж байна.

1.65 Сүүлийн 7 хоногт 5-9 насны 15,300 хүүхэд, 10-14 насны 21,400 хүүхэд, 15-17 насны 31900 хүүхэд тус тус ажил эрхэлсэн байна.

1.66 Ажил хийсэн хүүхдүүдийн 90.0 хувь буюу 61,700 нь өрхийн бизнест цалин хөлсгүй оролцогч, 8.0 хувь нь хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэг хүүхдүүд байна. Ийнхүү ажил хийсэн хүүхдүүдийн дийлэнх нь өрхийн аж ахуйд туслагчид байна.

1.67 Нийт 1,154 хүүхэд, үүнээс 575 эмэгтэй, 579 эрэгтэй хүүхэд цалин хөлстэй хөдөлмөр эрхэлсэн нь ажил хийж байгаа хүүхдийн 2 хувьд ч хүрэхгүй байна. 5-14 насны хүүхдүүдийн дунд цалин хөлстэй ажил эрхэлсэн тохиолдол гарсангүй.

1.68 Цалин хөлстэй ажлын байр хязгаарлагдмал, энэ талаар өрсөлдөөн их зэргээс хүүхдүүдэд цалин хөлстэй ажил олдохгүй байна.

1.69 Нийт ажил эрхэлсэн хүүхдүүдийн 90.8 хувьтай тэнцэх 62,200 хүүхэд (38,000 эрэгтэй, 24,200 эмэгтэй хүүхэд) хөдөө аж ахуйн болон түүний холбогдолтой ажил эрхэлж байна.

1.70 Ажил хийсэн хүүхдүүдийн 4.1 хувь нь үйлчилгээний болон дэлгүүр, зах зээл дээр худалдаа наймааны ажил эрхэлсэн байна.

1.71 5-17 насны нийт хүүхдийн 83.6 хувь болох 567,400 хүүхэд (285,500 эрэгтэй, 281,900 эмэгтэй) гэрийн ажилд оролцжээ. Гэрийн ажилд оролцсон дөрвөн хүүхэд тутмын гурав нь хоол унд хийх, аяга таваг угаах, гэр орон цэвэрлэх ажил хийж, таван хүүхэд тутмын нэг нь дэлгүүр хоршоо явж гэр орныхоо хэрэгцээт зүйлсийг худалдан авах ажил хийсэн байна. Гэрийн ажилд оролцсон хүүхдүүдийн 53.0 хувь нь ус авсан бол 46.7 хувь нь түлээ түлш бэлтгэх ажил хийжээ.